

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ethica Symbolica E Fabularum Umbris In Veritatis Lucem
Varia Ervditione Noviter evoluta**

Pexenfelder, Michael

Monachii, 1675

5. Iudicium corruptum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68709](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68709)

Dum tener est natus, generosos instruere mores.

Salomon de se ipso Prov. 4. *Nam & ego filius fui patris mei, & unigenitus coram matre mea; & docebat me, atque dicebat: posside sapientiam, posside prudentiam.* Mercurio præterea non vino, sed melle & lacte sacrificabatur: vinum enim immodicè potatum, est inimicum sapientiæ, &, quod citatus Salomon ait, *apostatare facit sapientes.* Mel verò & lac Symbolicè sapientiam indicant. Hinc idem Prov. 24. *Comede fili mi mel, quia bonum est, & favum dulcissimum gutturi tuo: Sic & doctrina sapientia anima tua.* (e) Lingua etiam Mercurio sacrabantur, inque sacrificiorum eius sine cremabantur, ad ostendendum, quantum sapientis intersit expedita & versatilis lingua. Sacer paræmiographus testatur Prov. c. 15. *Lingua sapientum amat scientiam: os fatuorum ebullit stultitiam.* Quocirca Tullius lib. 3. de Orat. *Eloquentia, inquit, nihil aliud est, quam copiosè loquens sapientia.* Atque, ut alibi testatur idem, eloqui copiosè, modò prudenter, melius est, quam vel acutissimè sine eloquentia cogitare. Porro lingua Mercurio ideò etiam dicata est, quòd conveniat illam subditam & obtemperantem esse rationi ac prudentiæ, ut nec nimis præcipitanter procurrat, nec æquò tardior cunctetur. (f) Hinc Mercurius nudus supra *cancrum* marinum confidens, galero, caduceoque instructus, ac sinistra chelam seu acetabulum prehensens, docet, consideratè agendum, & festinandum lentè.

V. Dicunt adhæc Poëtæ, Mercurium à Junone in iudicium vocatum (quod etiam Marti in Areopago accidit) quòd Argò occisò, primus cæde manus inquinasset: sed à diis ipsum absolutum, projectis ad pedes eius niveis suffragiorum tesseriis, atrisque; quoniam æquum fuerit, Jovi id jubenti obsequi. Ubi disce, justitiam potenter à potentibus premi:

Dat veniam coruis, vexat censura columbas. *Juven.*

Jupiter enim postquam Inachi fluvii filiam *Io* violavit, ut flagitium celaretur Junoni, puellam transformavit in juveneam, adeoque ex homine bestiam fecit. Argum præterea, custodem juveneæ à Junone appositum, per Mercurium interficiendum curavit. (g) Mercurius homicidium in auctoritatem imperantis rejecit: Dii Jovis indignationem veriti, absolverunt patrata cædis Mercurium. His gradibus ascendunt crimina. Verissimè sapientissimus Rex Prov. 19. *Multi colunt personam potentis.* Et Siracides c. 7. monet Judicem: *Ne extimescas faciem potentis, & ponas scandalum in equitate tua.* Scilicet ob respectum iniquum deflectendo à recto justitiæ tramite. Severè, justèque Deus præcepit Mofi

(e) *Cui lingua Mercurio dicata?* (f) *Cancer Mercurii.* (g) *Iudicium corruptum.*

ob scandalum Hebræorum Magnatum, idolum Beelphegor publicè adorantium. Num. 25. *Tolle cunctos Principes populi, & suspende eos contra solem in patibulis: ut qui populo fuere duces sceleris, sint exemplum supplicii.*

VI. (b) Sed quare mercatorum, impostorum, furum Præsidentem ac Patronum antiqui putarunt esse Mercurium; eiusque collo sacculum nummariū appenderunt? Respondet Natalis Comes, hoc ideò factum, tum quia eloquentia cum malo & flagitioso ingenio conjuncta multas fraudes invexit in genus humanum; tum quia quibus Mercurii planeta in ortu dominatur, illorum ingenia dicuntur ad furta, & ad omne astutiæ ac nequitia genus accommodata. Nam cum siccus & calidus sit hic planeta, verutos facit & sacundos homines, atque ad omnem calliditatem celerrimos: tot enim habet Mercurius in cælo motuum varietates, & tergiversationes, quot simul omnes reliqui planeta. Nam modò procedit, modò retrocedit: modò sublimis est, modò depressus: modò celerrimus, modò stare videtur. Ego verò crediderim; Mercurium fallaciarum inventorem ac concinnatorem ideò factum à Poëtis, quia, cum in furtis ipsa delectet ars fallendi & furandi, opus est ingenio ac solertiâ; unde furtorum optima, quæ ingeniosa. Certè Magnus Augustinus narrat. lib. 3. Conf. c. 4. se puerum cum sociis sublegisse pira ex alieno horto, non ob ipsa pira, sed ob artem & fallaciâ in piris furandis adhibitam. Ritus erat, inquit, quasi titillato corde, quòd fallebamus eos, qui hæc à nobis fieri non putabant, & vehementer volebant. (i) Quod autem Mercurius Superos adierit ac inferos, etiam ad mercatores pertinet, quibus ad sua lucra per terræ, marisque per vitæ mortisque pericula tendendum, adeoque limen utrumque vitæ ac mortis terendum. Poëta canit:

Impiger extremos currit mercator ad Indos,
Per mare pauperiem fugiens, per saxa per ignes.

Quid, quòd Mercatorem disertum esse oportet, & Mercuriali instructum lingua, ut emptores sibi comparet. Horatio teste,

Laudat, venales qui vult extrudere merces.

Et utinam tantum laudet, non etiam vitiet, & quas vitiauit merces, obrudat pejerando. Sacculus è collo Mercurii pendens, ostendit, opes malè partas, in jugulum redire parantis, eumque strangulare. Prov. *Qui congregat thesauros lingua mendaci, impinget ad laqueos mortis.*

VII. (k)

(b) Cur Mercurius furum deus? (i) Cur Mercatorum?